

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknek egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

A kenyér-kérdés. A háborús hírek, harc-
téri események mellett ez az a kérdés, mely leg-
inkább foglalkoztatja az embereket. Vasuton, sé-
táink perceiben, földön, mindennél a mindennapi
kenyér a szóbeszéd tárgya. Minden kormányintéz-
kedés, amely a kérdést érinti, figyelem és megbe-
szélés tárgya. A jövő évi gabona- és lisztellátás
kérdésében ismerjük a kormány rendeletét. Lát-
szólag helyes is, igazságos is, amennyiben meg-
engedi mindenkinek a szabad vásárlást a Hadi-
terményitől, ha az illető község vagy város terü-
letén a megbízottak van elegendő készlete. Csak-
hogy éppen ez a „ha” szócska itt nagy rést a ren-
delet szellemén. A jelenlegi kormány több igaz-
ságot és egyenlőséget ígért mindenkivel szemben.
A gabonaellátási rendeletén eddig nem látszik
meg, hacsak később részben meg nem változtatják.
Mi lesz a szegénysorsu emberrel, aki nem tudja
egyszerre megvásárolni a neki szükséges gabona-
mennyiséget?

Igy megint sokan rá lesznek utalva a ható-
sági ellátásra, aminek pedig csökkentése a kor-
mány egyik szándéka. Hogyan teremtsen elő to-
vábbra egy olyan község, vagy leginkább város az
elégséges kenyérlírat, melynek határában nem
terem annyi, ami a közszükségletet fedezi? Itt van
elég kézzelfogható eset Veszprém helyezete. Nálunk
nem terem meg amiből a város lakosságát telje-
sen ellátni. Hogy lehet akkor itt a jogos igények
kielégítéséről beszélni? Amit a városi tanács meg
akar valósítani, azt országos jellegű eljárással kell
tenni. Veszprém város egyedül aligha fogja meg-
valósíthatni.

Amit a tanács akar társadalmi, pénzügyi
szempontból, helyes s éppen a szegényebb néps-
zótály sorsán enyhítene. Kérdés azonban, hogy

a felsőbb hatóságok elfogadják-e a tervezetet?
Ép ezért a magyar városoknak szervezkedni kel-
lene. Közös elhatározással arra kéri a kormányt,
hogy minden egyes város egész lakossága részére
a szükséges gabonát megvehesse. Az igazságos
szétosztást s a gabonaár megfizetésének kérdését
bizzák az autonóm testületekre, akik a külön helyi
viszonyok ismerete mellett keresik és megtalálják
majd a helyes utat, módot. Így mindenki, a nap-
számos, az iparos, a gyári munkás is, nemcsak a
jobb módú, hozzájut a rővidre fogott, de biztos
kenyérhez.

Demokrácia.

Csodálatos az a változás, amit ez a
hosszúra nyúlt háború lelkivilágunkban és
gondolkodásunkban létrehozott. Ha nem
volnánk annyira emberek s nem feledkez-
nénk meg oly hamar korábbi benyomásaink-
ról, hát elcsodálkoznánk önmagunkon, ha
lélektani átváltozásainkat fejlődésében látnók
magunk előtt.

Ennek a fejlődésnek jelenlegi fázisa a
demokrácia. Ma a magánbank, a nagy-
bérő, földesur, gyáros, iparos, gyármunkás,
napszámos mind hangoztatja: demokrata
vagyok. A jelszó, ha helyesen értelmezzük,
igen szép. Ha azt értem alatta, hogy kivá-
natos, miszerint az emberiség minél nagyobb
tömege részesüljön a kultúra és anyagi jólét
áldásaiban, senkinek sem lehet kifogása

ellene. A lehető legkeresztényibb életfel-
fogás, az embernek, mint Isten képmásának
becsülése és értékelése. Jogot ad a társa-
dalom nagy rétegeinek, de kötelességtelje-
sítést és az embertárs megbecsülését várja
a legalacsonyabb néposztálytól is.

Papiron mindent fényesen lehet bizo-
nyítani, kedvező világitásban beállítani, csak
azután az élet, a kemény valóság rá ne
cáfoljon. Attól tartok, — megvallom — ha
nem leszünk résen, hogy a demokrácia is
kiábrándulást hoz. Az ugynevezett népjogok
igazi hazájában, Amerikában sem megy
minden olyan ideálisan.

A nép, az istenadta nép látszólag szu-
verén ur, a valóságban pedig a nagy tröszt-
tők, vállalatok, bankok modern jobbagya.
A különbség köztük és köztünk csak a jel-
szóban és méreteken volt. Ott a polga-
riasodás cégre alatt tömegeket vettek to-
megpénzen, nálunk sokszor kicsinyes ürtügy
látszatával s néhány koronával dolgoztak.
De az eredmény egy lett. A nagytőke, a
kapitalizmus szorgalmasan...
A hangu ígéretek voltak akárhányszor a vá-
lasztási akciók sikere s nagyon sokszor
bukás lett a becsületes törekvésű, egyenes
szándékú, pénzzel nem dolgozó képviselő-
jelölt sorsa. Vagy hogy érthetőnek meg más-
ként azt a groteszk jelenséget, mikor annyi

Ünnepi beszéd.

A kesztelyi missiótársulat f. hó 9-én tartott templomi hang-
versenyén mondotta dr. Rédey Gyula, c. püspök.

Főméltóságú Hercegur és Hercegasszony!
Uraim és Hölgyeim!

Hugo Viktornek, a 19-ik század egyik leg-
olvasottabb költőjének, kit sokan Góthe után a
mult század legnagyobb költőjének tartanak, van
egy verse, melyben százada feletti bámulatának
magyar fordításban így ad hangot: „E század nagy
a dicső, nemes cél üzi, hajta, Szent küldetésbe’
jár az eszme, mindenütt, — a millió emberi szóval
telt munka zaja „Teremtés isteni zajába bévegyült.”
S miután elzengte századának nagyságát és dicső-
ségét, versét e szavakkal fejezi be, „Amíg magyar
fordításban idézve: „De nagyságát/bár a kor bár
méltán hangoztatja, — s e század megvakított fényes
sugárral, /Tiltkon megborzadok: Jézus neved vissz-
hangja E zaj, e fény között hajl mindinkább kihal.”
— E tiltkos borzadály igaz, megvolt minden az
isteni kinyilatkoztatás alapján épült hitnek gyengéd
lelkű hívei szívében. Miért? Mert e gyöngéd lelkek
mindannyian érezték, ösztönszerűleg érezték, hogy
e haladás, mely nyíltan vagy alattomban hadat üzen
a kinyilatkoztatott vallásnak, nem lehet jó, nem
szolgálhatja az emberi nem sem örök, sem földi
boldogságát. S e gyöngéd lelkeknek igazuk volt.
Ezt akarom önöknek az idő kimerítése miatt
csak röviden, csak főbb vonásaiban kifejezni s főleg
csak a földi boldogságot illetőleg, mert hisz a haladás,
melyre úgy a mult, mint a jelen századunk annyira
búszka, csak ezt akarta legalább első sorban, ha
nem is kizárólag ezt akarta az emberiségnek meg-
teremtési, vagy legalább lehetővé tenni. A probléma

— mint egy jeles közgazdasági író, Henry George
mondja — a következő, szóról-szóra idézem szavait:
„A jelen század a vagyontermelés képességének
csodás növekvésével tünik ki.” Megjegyzem, hogy
a szerző a jelen század alatt a 19-iket érti. „A gőz
és villany kihasználása, a jobb módszerek és a
munkamegtakarító gépek használatának kezdemé-
nyezése, a termelés nagyobb felosztása és nagyobb
mérete rendkívül megsokszorozta a munka hatá-
lyát. E csodás korszak elején természetesen várni
lehetett és várták is, hogy a munkamegtakarító
találmányok könnyíteni fogják a munkát és javítani
fogják a munkás helyzetét, hogy a vagyontermelő
képességnek rendkívüli növekvése az igazi szegény-
séget elmulaszt dologgá teszi. Ha a mult század —
a 18-ikát érti — valamelyik embere, egy Franklin
vagy Priestley láthatta volna a jövő álmaként, hogy
mint foglalja el a gőzhajó a vitorlás, a vasút a szekér,
az aratógép a kasza, a cséplőgép a csép helyét,
ha hallhatta volna a gépek zugását, melyek az
emberi akaratnak engedelmességre és az emberi
kivánság teljesítése végett nagyobb erőt fejtenek
ki, mint az összes földön élő emberek és teher-
hordó állatok együttvéve, — ha láthatta volna,
mint formálódik át az erdei fa kész épületfává,
ajtókká, ablakokká, ablakfélfákká, ablakredőkké,
ládákká és hordókká, szinte az emberi kéz érintése
nélkül, — ha láthatta volna a nagy műhelyeket,
ahol csizmák és cipők ládászámra kevesebb mun-
kával készülnek, mint amennyivel egy régi divatu
varga egy talpalástát végezt, — a gyárakat, ahol
egy leány feltöltögette alatt a gyapotból hamarabb
lesz szövet, mint amennyi idő alatt az ügyes taká-
csok százai megszővhetők volna szövőszékeiken, —
ha láthatta volna a gőzkalapácsolókat, melyek óriás
csőveket és hatalmas horgonyokat kovácsolnak és
a picinyke órákat csináló finom gépeket, a gyémánt-

furót, mely a bálnát teszi fölöslegessé, — ha azt
az óriási munkamegtakarítást láthatta volna, mely a
csere és forgalom javulásából ered, az Ausztráliá-
ban levágot juhok, melyet frissen esznek meg
Angliában és a londoni bankárnak délután adott
megbizást, melyet még aznap reggel teljesítenek
San-Franciskóban, — ha elképzelhette volna azt a
száz ezer javítást, melyeket ezek csak jeleznek, vajjon
mit következtetett volna az emberiség társadalmi
helyzetére nézve?

Nem is következtetésnek, hanem a látomás
folytatásaként úgy tűnt volna fel előtte, mintha
látta volna: szíve dobogott és idegei megremegetek
volna, mint aki egy magaslatról közvetlenül egy
szomjúságotól gyötört karaván előtt zugó erdők
eleven zöldjét és mosolygó vizek csillanását pill-
lantja meg. Képzeletének világos képeket látta
volna, hogy mint emelik fel ezek az új erők a
társadalmat alapjából, kiemelve a szegényt a szűk-
ségnek lehetőségéből, megszabadítva a legutolsó
az élet anyagi szükségének gondjától. Látta volna,
mint veszik magukra a tudomány fényének e rab-
szolgái az öröklött átkot, mint teszik ezek a vas-
árusok, ezek az acélidegek még a legszegényebb
munkás életét is ünnepnappá, melyen minden
magasabb tehetség és nemesebb ösztön szabadon
fejlődhetnek.

Es ebből a dus anyagi helyzetből mint ter-
mészetes következményeket látta volna fejlődni az
aranykor erkölcsének megvalósulását, mely kor
örökös álma volt az emberiségnek. Az ifjúság nem
senyved és nyomorog, az öregség nem szenved
a kapzsiság kínjából, a gyermek a tigrissel játszik,
a földet turó ember a csillagok dicsőnyét issza.”

Mélyentisztelt halगतóm! Be kell vallanom,
hogy ez a prózában írt óda hasonlíthatatlanul föl-
ségebb és költőibb értékű Hugo Viktor idézett

földmivelő választókerület bankárt küldött a képviselőházba.

A mi fogalmaink szerint való demokrácia nem frázisokkal dolgozik, keveset beszél. Inkább cselekszik, a nagy társadalom javára. A szavakból eddig is volt elég. Népünk vezetői sokszor elszakadtak a nép lelkivilágától, ügyei iránt érzéketleneknek mutatkoztak.

A mi demokráciánk jól felszerelt, jól felépített iskola, ahol komoly szellemben, mentem minden radikálizmustól eljártatja a jövő nemzedék a szükséges ismereteket, amely oktatásnak nemcsak az ismeret közlése, hanem egyuttal a nemesebb gondolkodás ember kinevelése a célja. A helyes demokrácia elismeri a néphygiénia szükségességét, ami az alkoholizmus, tüdővész, vérbaj, ellen folytatott küzdelemben áll, amelyhez aztán a tömeglakások kérdése, a prostitúció, a szennyirodalom ügyének rendezése is járul. Helyes földbirtokpolitika egyenlő tehermegosztás, több érvényesülése a tehetségnek és munkának minden téren.

Mindez azonban csak az eszmék szférájában mozog mindaddig, amíg legelső lépés meg nem történik. Rá kell nevelni a népet, hogy lelkiismeretlen demagógok vak eszközévé ne legyen, hanem amikor legfőbb jogát gyakorolja, sorsának intézőit küldi a parlamentbe akkor okosan, higgadtan, tisztán mérlegelje a lehetőségeket. Meg kell értenni az új szavazókkal, hogy ne hallgassanak pusztá ígéretekre, a pénzre, hanem arra, kik képviselik a legbecsületesebben érdekeiket. Ha ezt az első lépést jól megtettük, az igazi demokratikus Magyarország szép jövőnek néz eléje. Ellenkező esetben összejáratások, társadalmi ellentétek küzdelemből szövődik meg a holnap képe.

költeményénél, mert szintiszta igazság, a való, csodás tények tömör felsorolása csupán s az ezen tényekből legalább valószínű tények logikus következtetése. Maga beismeri a szerző, hogy mindezek a várt és annyira óhajtott következmények azonban nem teljesültek. Most azonban — mondja tovább — oly tényekkel jövünk összeütközésbe, melyekre nézve tévedés nem lehet. A világ minden részéből ipari pangásról érkeznek hírek. Kényszerű tétlenségre kárhoztatott munkásokról, földhalmozott és pusztuló tőkérről, üzletemberek pénzzavaráról, munkások szükségéről, szenvedéséről és nyugtalanságáról. Mind az a tompa és gyilkos fájdalom, mind az a metsző és megőrlő rémület, amit a tömegre nézve e szók: *nehéz idők* jelentenek, sújtják a világot. A dolgok e helyzete, mely egymástól földrajzi fekvésre, politikai intézményekre, adózók és pénzügyi rendszerre, népsűrűsége, társadalmi szervezetre nézve oly nagyon különböző társadalmakban azonos, alig magyarázható helyi okokból. Inség van ott, ahol állandó nagy hadseregek vannak; de inség van ott is, ahol az állandó hadsereg jelentéktelen; inség van ott, ahol a védővámok ostobán és károsan akadályozzák a kereskedelmet; de inség van ott is, ahol a kereskedelem majdnem teljesen szabad; inség van ott is, ahol a kormányzat autokratikus; de inség van ott is, ahol a politikai hatalom teljesen a nép kezében van; olyan országokban, ahol a pénz papíros; de ott is, ahol arany és ezüst az egyetlen csereeszköz. Világos e tényből, — mondja a szerző — hogy ilyen egyetemes dolgok mögött egyetemes, vagyis közös okot kell keresnünk.

Ezt a közös, egyetemes okot keresve végigmegy és beható kritika alá veszi az összes eddig élt közgazdasági írók műveit Smith Adamtól kezdve egész le Stuart Mill és Spencer Herbertig s azt igyekszik kimutatni: hogy annak a szembezőkően igaz és eltagadhatatlan ténynek, hogy az anyagi haladást mindig nyomom követi a szegénység és a nyomor legnagyobb ott, ahol a haladás, a civilizáció a legmagasabb fokot érte el. Ennek okát ő a földjárdék szertelen emelkedésében véli megtalálni s ebből folyó javaslata oda megy ki,

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat. A tapolcai róm. kath. elemi fiúiskoláján újlag szervezett két tanítói állás f. évi szept. 1-én betöltendő. Javadalmazás: Tapolca nagyközségtől egyenkint 360 korona lakbér, 20 korona kertiletmény, 100 korona fizetés és ideiglenes jellel bíró 240 korona drágasági pótlék. Az 1913. évi XVI. t.-c.-ben megállapított többi fizetésüket államsegély útján nyerik. Kötelesség: az osztott iskola egy-egy osztályának a vezetése. Zenében és kántorságban jártasak előnyben részesülnek. Pályázati határidő *augusztus 5.-e. Ley József* prépost, plébános, iskolaszéki elnök Tapolca.

Püspökünk és a veszprémi iskolaszék. A helybeli róm. kath. iskolaszék üdvözlését püspök urunk az alább között levélben köszönte meg:

Nagyságos Elnök Ur!

A veszprémi róm. kath. Iskolaszék üdvözlété jól esett lelkemnek, mert abban a magyar kath. tanügy lelkes munkásainak ragaszkodását látom az új főpásztorhoz. Ha valahol, e téren elsősorban fontos az egyházi és világi elem választott együttműködése, mert csak így és ez uton lesz biztosítható iskolánk vallásos jellege és gyermekeink erkölcsös nevelése.

Üdvözlétüket hálásan köszönve, buzgó imáikba ajánlja magát

Budapest, 1917. július 14.

joákaró új főpásztoruk
Dr. Rott Nándor.

Főpásztorunk válasza a Szent Vince-Egyesületnek. A veszprémi Szent Vince-Egyesület üdvözlő feliratára Rott Nándor dr. püspök ur a következő választ küldötte:

Nagyságos Elnök Ur!

A veszprémi Szent Vince-Egyesület üdvözlét hálásan köszönöm. Ez az egyesület kell, hogy szívéhez nőjön minden papnak, hiszen programja Krisztus szavainak szemmelárlása és betartása: „Szegények mindig lesznek veletek.” A szegényeket fölkeresni, gondozni, ápolni, gondban napjaikban megvigasztalni, éhségüket enyhíteni, lakásukat látni, meg fölemelni, hivatása a Szent Vince-Egyesületnek.

hogy az állam konfiskálja egyszerűen az összes földbirtokot s ennek járadékából fedezze az összes állami szükségleteket. Maga is beismeri, hogy ez a javaslat hosszú időn keresztül aligha lesz megvalósítható. Anélkül, hogy kimondaná, világosan érzi, hogy a földbirtok konfiskálása csak az első lépés volna az állami kommunizmus felé. A tulajdonjog egy megsértése és tagadása feltétlen maga után vonná az összes tulajdonjogok eltörölését s beállna az állami kommunizmus. Amint Marx és tanítványa Engels csakugyan nem ismer el semmiféle tulajdonjogot. Az ő kollektívizmuk egyenes nyílt tagadása minden, minden tulajdonjognak. De lehetséges-e a kommunizmus egyáltalán? Papirosom igen.

Könnyű a kommunisztikus államformát megalkotni az írástalanul a papirosom olyan embereket véve föl alapul, akik a valóságban nem léteznek, csak a papirosom. Szóval könnyű papiroskommunizmust csinálni papiros-emberekkel; de emberekkel, akik a valóságban léteznek, a maguk gyöngöségeikkel, hibáikkal, rossz szenvedélyeikkel ilyen állami formát megalkotni, egyszerűen: utópia. Mert eltekintve attól, hogy az ilyen állami berendezkedés beleütközik a tizparancsolatba, — melynek egyik tételes törvényén nyugszik a magántulajdon, eltekintve attól, hogy az ilyen berendezkedés gyökerében megsemmisítene minden egyéni szabadságot, minden egyéni kezdeményezést, minden egyéni szorgalmat s valóságot, megleggya lenne a legszélsőbb határig menő lustaságnak ma még ki nem számítható elfajulását okozná ugy a magán-, mint a közérkölcsoeknek s az egész emberiséget minden civilizációjával visszavetné a leg-sötétebb vadságba és barbárságba. Mi hát itt a teendő? Az, amit az emberiség az egész ismert történelem folyamán mindig tett: megkeresni a bajok okait s ezeket az okokat jól megismerve, türelemmel hozzájárni a bajok orvoslásához. Szerencsénkre, az isteni kinyilatkoztatás alapján álló elmék és általában pozitív hittel bíró nagy gondolkodók régen látták már e bajokat s azoknak gyógyítására meg is jelölték a megfelelő orvos-szereket.

Olyan hivatás, mely tulajdonképen az Egyháznak hivatása. Ezzel kapcsolódik ezen egyesület, mint segítő szerv az Egyház munkakörébe. Aki a Szent Vince-Egyesületet felkarolja, Krisztus parancsát teljesíti. Hiszem, hogy ez egyesület áldásos működésével a jövőben is sok könnyet fog letörölni, sok kétségbeesett lelket fog fölemelni és megerősíteni. Magam részéről is azon leszek, hogy az egyesületet evangéliumi programjának megvalósításában támogassam.

Munkájukra Isten áldását kérve, buzgó imáikba ajánlottam vagyok
Budapest, 1917. július 14.

Öszinte jóakarójuk
Dr. Rott Nándor.

Tisztelgések megyéspüspökünknek.

A káptalan.

Mult számunkban jeleztük, hogy a székes-egyházi káptalan küldöttségileg tisztelg az egyházmegye kinevezett püspökénél. Ez a tisztelt-nyilvánítás a mult csütörtökön volt Budapesten. A káptalan képviselőiben a küldöttségben részt vett Kránitz Kálmán felszentelt püspök és Perényi Antal kanonokplébános, az egyházmegyei hivatal részéről Radványi Viktor dr. pápai kamarás, püspöki titkár. Kránitz Kálmán felsz. püspök a székes-egyházi káptalan és a papság nevében meleg szavakkal üdvözölte az egyházmegye új főpásztorát. Püspök urunk ömeltósága az üdvözlést szívesen fogadta. Válaszában kijelentette, hogy ugy a székesegyházi káptalannak, mint az egész papságnak üdvözlését küldi s ő maga is örömmel várja az időt, mikor közénk jöve, az egyházmegye kormányzatát átvetheti. Ömeltósága a tisztelgő küldöttséget ebédre vendégül látta.

Veszprém város.

Veszprém városa szintén kívánja tisztelgeti bemutatni az új főpásztorának. Ebből a célból dr. Komjáthy László polgármester, dr. Horváth Béla városi főjegyző és dr. Csele Antal városi ügyész Budapestre utaznak. Püspök ur Ömeltóságának hétfőn délelőtti fogják tolmácsolni a székváros jókívánságait.

A perkátaiak.

Nagyperkáta község küldöttségileg tisztelgett új püspökünknek Kéri Ferenc plébános vezetésével. A küldöttségben Nagy- és Kisperkáta küldöttsége vett részt. A megyés püspök ur a legmelegebben fogadta községének küldöttségét s Nagyperkáta iránti szeretetének és rokonszenvének kifejezésére a község katolikus kaszinójának céljaira 1000 K-t adományozott.

Értesítők.

1. Veszprémi főgimnázium.

Az iskola év minden eseményéről részletesen tájékoztató füzet legelején kegyeletes szavakkal örökíti meg I. Ferenc József királynak emléket. A nekrológ nyomában szármaló lendület emeli az új király trónjához az ifjúság lelkes üdvözlését: „Magyarország jövődjé, a magyar családok boldogsága, a magyar apák reménye, a magyar anyák büszkesége: a magyar ifjúság fehér lelkének mámorosan izzó lelkesedésével üdvözlő Téged, dalálj ifjú király a magyar nemzetnek!”

Ifjú szívekből szálló visszhangja ez a köszöntés a nemzet közérzésének. Izes gyümölcsöt ígérő virágillata a nemzet viruló élettájának, amely bölcs, jószág, szeretetteljes gondozással érleli a drága kincset: a haza ifjúságát...

Külön emlékeztet szentel a füzet egy veszprémi kanonoknak, aki harmincezer koronás adománnyal jelentősen gyarapította a főgimnázium Deáksegélyző Együletét. Szépen mondja ez az emlékezés, hogy szeretni az ifjúságot: a jószág Isten csodás ajándéka és egy nemesen érző szív kincsel felőrző gazdagsága. Egy emberöltő vérétekes fáradságával szerzett javakat odaadni érte — ez csak az örök Szeretet forrásához felemelkedő lélek földöntúli tulajdonsága lehet. A ifjúság minden meleg szívű barátja hasonlóképen gondolkodik s áldja a jövőt.

Iskolánk és a háborn fejezet a főgimnázium harmadik esztendőjének képét vetíti az olvasó elé. Az iskola egyes osztályai más és más helyeken voltak elhelyezve. A decentralizálás dacára nagyobb

zavarok nem voltak. A tanári kar ebben az évben is felhasználta a tanítás keretében a háborús vonatkozásokat. Románia beavatkozásával az I. és II. osztály háborús vonatkozású földrajzi előadásai jelentékenyen bővültek. A tanárok könnyveket, újságokat, dohányt juttattak a főépületben elhelyezett lábadózó osztály katonáinak s ugyanezeknek különféle ismeretkörből előadásokat tartottak. Az intézet egyes alapokból 1600, a tanári kar 1500 K-t jegyzett az V. hadikölcsönre.

A háború alatt az iskolából 55 tanulót soroztak be. Közülük Grimplini Adolf hősi halált halt, Leitner János pedig katonaskodása alatt szerzett betegségben halt meg. — Az intézet 985 koronát gyűjtött jótékony célra s ezen kívül 236 K-t a vakok eperjesi szanatóriumára. A hadikölcsön érdekében indított ifjúsági mozgalom eredménye 79 ezer korona jegyzés volt. A kerti csapatokat 125 taggal a múlt évben is szervezték. Felástak öt helyen 720 négyzetméter kertet s egy kat. hold mezőgazdasági területet.

Háborús tapasztalatképen említi a fűzet, „hogy a tanulók gondozói, a szülők (szállásadók) a tanárokkal való érintkezést csak elvétve keresték és nem veszik eléggé komolyan a tanítás menetére és az ifjúság fegyelmezésére üdvösnék bizonyult hatásait. Hogy ez által gyermekeik iránt követnek el súlyos mulasztást, azt laikusok előtt sem kell különösebben hangsúlyozni.” A háborús viszonyok-kai hozzá kapcsolatba a fűzet azt a jelenséget is, hogy az első osztályba lépő tanulók előképzettsége a lefolyt tanévben is hiányos volt.

Fegyelm. szempontjából az iskolai s iskolán kívüli viselkedés ellen egészében nem volt kifogás. Panasz van azonban a házi ellenőrzés miatt. A tanulók egy része gyakran elkésett az előadásról, a templomból, szentbeszédről, feladatait gondatlanul készítette el, vagy elfeledte, indokolatlanul előadásokat mulasztottak. Mindezt a fűzet a házi ellenőrzés hiányából következteti s nyilvánosságra hozásával mutat a veszedelemre, mely a tanulók jellembeli fejlődését fenyegeti. Az igazgató s az osztályfőnökök egyes vidéki tanulók szállásait több ízben meglátogatták s az előírt szabályzat betartását szorgalmazták. Az intézetben a katonai előkészítést a múlt évben is folytatták. Ötvenegyet VI—VIII. o. tanuló vett részt az oktatásban *Bujdosó József t. hadnagy* vezetésével. Az ifjak a tanfolyam látogatásában s a tanulásban dicséretes buzgóságot tanúsítottak. Az ifjúság 23 felcseres kirándulásban ismerte meg a város környékét, természetrajzi s történelmi nevezetességeit. Egész napos kirándulás volt Bánd és környékére, Pétfürdő, Kikerítő és Várpalota környékére s Balatonalmádra.

Az intézet Mária-kongregációját *Ruszel Károly* tanár vezette. A múlt évben 31 új tagot avattak föl. Tevékenységüket az előző évek szellemében folytatták.

Az Ányos-önképzőkör is szépen működött *Babos Dezső* tanár vezetése alatt. Huszonkilenc rendes- és 56 pártoló tagja volt, utóbbiak az V. és VI. osztályból.

Ösztöndíjak és jutalmak címén kiosztottak 7574 koronát. A Diákszegély-alap tőkéje 60.913 korona. Az Alumneum-alapja 10.008 korona.

Az intézetbe beiratkozott 307, vizsgázott 291 tanuló. A tanulók száma az előző évihez 57-el apadt. Magántanulóul felvettek 22, vizsgázott 20 tanuló. Igazgatói megrovásban részesült egy tanuló. A szülők foglalkozása szerint legtöbb tanuló köztisztviselő (pap, tanár, tanító kivételével) és kisiparos (38—39), majd pap, tanár, tanító (39), továbbá magánzó (27), más értelmiség és kiskereskedő (22—22), gazdasági tisztviselő és kisbirtokos (21—17). fia. Kath. vallású volt 258, ref. 19, ev. 8, izraelita 26 tanuló.

A tanulók közül *jeles* osztályzatú volt 15 (5.15%) — *tavaly* 6.42%, *jó* osztályzatú 53 (18.21%) — *elégséges* osztályzatú 166 (57%) — *63-57%*, *elégtelen* osztályzatú 77 (26.46%) — *22-14%* tanuló.

A fűzet, melyet *Laczó Dezső* igazgató állított össze, tájékoztató zárja be a *jövő iskola*-évről *vonatkozó tudnivalókról*.

A vármegyei gazdasági egyesület *vetőmagbeszerzése*. Az idei gabonatermesztés forgalmának szabályozásáról szóló kormányrendelet értelmében a gazdasági egyesületek ismét jogosítva lesznek a gazdák részére szükséges vetőmagot megvásárolni és azt közzétű kiosztani. A múlt esztendőben igen sok gazda a késői jelentkezés miatt nem kapott vetőmagot. Azon gazdák tehát, akik a vármegyei gazdasági egyesület útján óhajtják

vetőmagszükségletüket beszerezni, igényüket az őszi vetőmagra vonatkozólag augusztus 20-ig, a tavaszira vonatkozólag december hó 31-ig jelentsek be az egyesület igazgatóságánál. Az egyesület hivatalból felszólítja a községi előjáróságot, hogy községenként írják össze a gazdák vetőmagszükségletét, ezen kimutatásokban tüntessék fel, hogy kinek hány hold terület bevetésére van szüksége vetőmagra, mennyi és milyen vetőmagot igényel? Külön lesz feltüntetendő, hogy buza-vetőmagból milyen kívának a gazdák, eredeti Székács-féle nemesített, utántermelt nemesített, vagy közönséges buza-vetőmagot-e? A vetőmagvak árát csak később állapítják meg.

H I R E K.

— **Aranymisés áldozópapok.** Az egyházmegyének nyolc érdemes papja üli a jövő héten pappá szentelésének ötvenedik évfordulóját. Ezek *Ádám Iván* apátkanonok, *Hajba Mihály* nyugalm. zalaszántói, *Jóó János* nyug. vörösbereinyi plébános, *Király Elek* c. kanonok, hahóti esperesplébános, *Molnár Dénes* apátkanonok, *Novák Domonkos* nyug. zalakoppányi, *Szarka Antal* nyug. zalaszentmihályi, *Udvardy Ferenc* nyug. túskevári plébánosok. A magas kor megérésében nyilvánuló isteni kegy, hűvek szerető ragaszkodásának megnyilvánulása, egy félszázadon keresztül lelkiismeretesen végzett lelkipásztori munkának boldogító tudata tegye az ősz patriarchák számára kedvessé ezt a szép napot.

Az egész egyházmegyének hódolatos tisztelete tekint feléjük, akik az utolsó 50 évben lelkipásztori szempontból nagyon is megváltozott viszonyok között erős lélekkel állták a küzdelmet. Dr. *Rédey Gyula* káptalani helynök a jubiléumoknak elismerő sorokban fejezte ki üdvözlését. Lapunk részéről is meleg üdvözlést küldünk, kívánva, hogy az élet alkonyán soká élvezzék még derűs kedélyben a Gondviselés kegyét.

— **Molnár Dénes apátkanonok adományai.** *Molnár Dénes* dr. apátkanonok aranymiséje alkalmából a következő adományokat tette:

A veszprémi szt. Anna-kápolna építési alapja javára 15.000 kor.

Az angolkisasszonyok helybeli intézetének alaptőkéjéhez 2400 kor.

Az irlalmasnővérek veszprémi intézetének alaptőkéjéhez 2400 kor.

Szt. Domonkos papi nyugdíjalapra 2000 K-t A veszprémi főgimnáziumi diákszegélyzőnek 2400 kor.

A szt. Vincze-egyletnek 1000 kor.

Theologiai tanárok mise-alapjához 2000 K-t. A felszentelendő végzett kispapok részére alapul 1000 kor.

— **Anna-pap.** A jövő csütörtökhöz lesz szt. Anna ünnepe. Ő a veszprémi egyházmegye védőszentje. Az ünnepet hagyományos tisztelettel ülik meg a székesegyházban. Dél előtt 9 órakor ünnepi szentmise lesz, melyet dr. *Rédey Gyula* c. püspök celebrál.

— **Ki lesz az új főispán?** Ezt kérdezzetik mostanában egymástól a veszprémiek. Persze a kérdeztetést nyomán megindul mindjárt a kombináció is. Egyesek úgy vélik tudni, hogy *Chapó Kálmán* vármegyei tiszti ügyész venné át *Hunkár Dénes* örökét. Ő már 1867 óta áll a vármegye szolgálatában, ismeri a megyebeli viszonyokat, képviselő is volt. Mások *Hunkár Aladár* bakonybányai földbirtokos gondjait az új főispánnak, kinek előkelő összeköttetései vannak. Azt hiszik a találgatásoknak nemsokára vége lesz, a jövő hét elején tartandó miniszteri tanács meghozza a döntést s hivatalos uton megtudjuk, hogy kit állított a kormány bizalma a vármegye élére.

— **A vármegyei Vöröskereszt Egyesület újjaalakulása.** A veszprémi vármegyei Vöröskereszt Egyesület f. hó 19-én tisztújító közgyűlést tartott. Először egyhangú lelkesedéssel *Jankovich-Béda* Endre gróf giczi földbirtokost, társelnökké gróf *Jankovich-Béda* Endréné urnőt választották meg. Aelnök *Óvári Ferenc* és *Perényi Antal* lett, al-elnököknek *Csapó Kálmán* és *Véghely Kálmán* tette a közgyűlés bizalma. — Titkár lett *Szegedy Kálmán*, gondnok dr. *Réti Ede*, jegyző

Hollás János, pénztáros *Gyurkovits József*, orvos dr. *Cseresnyés József*.

Az új elnökség nemcsak díszl ad az egyesületnek, a jótékonyaságaról ismert grófi család eddigi tevékenysége a Vöröskereszt érdekében csak garancia lesz a további szélesebbkörű működésnek az altruizmus nemesszolgálatában.

Választottak ezenkívül 30 tagu választmányt, melybe a fióktársulatok közül kettőt-kettőt delegáltak. És pedig:

Almádi: *Jákó Gézá* és *Gyöngyössi Imre*; Csetény: *Holitscher Károlyné* és *Balla Endre*; Gicz: *Frankl Henrik* és *Vas Ádám*; Magyarzombathely: *Hunkár Beláné*; *Bognár Mihály*; Enying: *Lonkai Zsigmondné*, *Wertheim Imre*; Siófok: *Várady Gyuláné*, *Bányai Elemér*; Pápakovácsi: dr. *Nagy Imréné*, *Becker Ágost*; Zirc: dr. *Békési Remig*, *Raab Gyuláné*; Varsány: *Tóth Bálintné*, *Tóth Bálint*; Devecser: *Balogh Mihályné*, *Huszdár József*; Veszprém: *Ádám Iván*, dr. *Benkő Károlyné*, dr. *Csolnoky Ferenc*, dr. *Csolnoky Ferencné*, *Demjén Márton*, özv. *Fritze Józsefné*, *Gyurkovits Józsefné*, *Hirschfeld Beláné*, *Hordóssy Endréné*, *Kerényi Alajosné*, *Kerényi Andorné*, *Kránitz Kálmán*, *Lányi Sándorné*, *Lówy Beláné*, *Nay Jakabné*, dr. *Óvári Ferencné*, *Pillitz Arminné*, dr. *Pillitz Pál*, *Patzl Jenőné*, *Politzer Miksáné*, dr. *Réti Edéné*, *Schmidt Lajosné*, dr. *Sándorfi Miksa*, dr. *Sándorfi Miksáné*, *Szélessy Dánielné*, *Stubenwoll Ferencné*, dr. *Tenczinger Józsefné*, özvegy *Vaszary Beláné*, dr. *Vadnay Szilárd* és dr. *Véghely Kálmán*.

Dr. *Rott Nándor* megyéspüspököt üdvözlök. Elhatározták, hogy augusztus hó 12-én vásárbazár és sétahangversenyt tartanak a színházban a vöröskereszt-egylet javára.

— **Nyilvános nyugtató.** *Keserű József* és *Béla*, derecskei *Fodor Kálmán* elhalálása alkalmából koszoru megváltás címén 30 koronát küldtek szerkesztőségünkbe. Rendelgetési helyére juttattuk.

— **A városi tanács** a legközelebbi közgyűlés elé javaslatot szándékozik terjeszteni. Ebben a javaslatban felhatalmazást kér a közgyűléstől, hogy a város a lakosság részére, valamint állathizlalási célokra szükséges gabonát, illetve terményműveket megvásárolhassa. Így akarja a tanács lehetővé tenni, hogy minden háztartás a kormányrendeletekben megállapított gabonamennyiséghez hozzájuthasson. Olyanok is, akiknek megfelelő helyiségük az elraktározásra nincs, vagy akiknek nem áll módjukban egyszerre megvásárolni egész évi gabonaszükségletüket. Amennyiben a gabonavásárlásra vonatkozólag még ma is hiányzó végrehajtási rendelet ennek a dicséretre méltó szándéknak megvalósulását nem teszi lehetővé, úgy a város közönsége egyetlen beszerzési forrásból szerezhetné be a lisztjét. Ez az eljárás nemcsak a meghatározott lisztmennyiséget biztosítaná, de azt is lehetővé tenné, hogy mostohább anyagi viszonyok között élő társadalmi osztályok kisebb részletekben fizethetnék meg a legtöbb élelmickek árát.

— **Eljegyzés.** *Matits Mihály* tengerész eljegyezte *Kék Erzsit*, özv. *Kék Jánosné* kedves leányát Veszprémben.

— **Lebélyezgik a husjegyet.** Ujabbban a városi hatósági huszárak előtt várakozó közönség érdekében célszerűt ujtítás történt. Minden jelentkezőnek husjegyre a rendőrség bélyegzőjét nyomják. Ennek a rendeletnek az a célja, hogy akinek hus- és zsirjegye nem lett lebélyegezve, vagyis akik még nem vásárolták meg járandóságait elsőbbségben részesüljenek a kiszolgálásnál az erőszakosan tolakodókkal, valamint azokkal szemben is, akik már esetleg kielégítést nyertek. Lesz így rend és igazság, csak ami a legfontosabb, a hus és zsir fogy ki nemsokára a hatósági huszárakból.

— **Járvány.** A veszprémi ovodások között kanyaró és vörhegyjárvány ütött ki. Ezért az összes ovodákat bizonyos időre lezárták.

— **A veszprémi járásban van cukor.** Dr. *Kerényi Andor* veszprémi járási főszolgabíró életre való eljárásáról adhatunk számot. A jelenlegi szállítási nehézségekkel számot vetvén, a májusi cukorkiosztás alkalmával a járás részére kiutalt mennyiséget visszatartotta abból a célból, hogy mikor a befűzés ideje elérkezik, nagyobb mennyiség álljon a családok rendelkezésére. Ennélfogva a községek kétszeres adagot kaptak. A legutóbbi kiosztás alkalmával négy wagon cukor ment szét a falvakba. Az eljárás a főszolgabíró emberséges gondoskodásának dicsérete.

— **A vármegyei tanítók gyűlése.** Veszprém vármegyei tanítói a harctéren elesett tanítók özvegyei és árvai javára eddig 4000 k-t gyűjtöttek. Dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő újabb felhívására 572-24 koronát gyűjtöttek. Ezt az összeget is beküldték rendeltetési helyére.

— **Munkásgyermekek nyaralása.** A fővárosi lapok hírlí adták, hogy a belügyi kormány kétezer bpesti munkásgyermeket az ország különböző vidékeire nyári üdülésre küld. Ebből az összegből a veszprémi gyermekmenhely területére a belügyminiszter kétezer száz gyermeket szánt. Dr. Cseresnyés József menhelyi igazgató most fáradozik a gyermekek elhelyezésén. Termékeny vidéken fekvő, jobb módú falvakban kívánja elhelyezni őket. Eltartásukra havi 25 koronát utaltak ki. Ahol azonban a családok kívánják, a gyermekekre eső liszt- és cukormennyiséget a kormány természetben fogja rendelkezésre bocsátani. Ennek értékét természetesen levonják a tartásdíj összegéből.

— **Vármegyei hírek.** Veszprém vármegye 100 koronás alapítvánnyal tagja lett a Magyar Földtani Társulat kortankutató szakosztályának. — A vármegyei közgyűlése az 1917. és 1918. évre 250—250 koronát szavazott meg a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének szanatóriumi tartálékala jává. — A vármegye törvényhatósági bizottsága hat évre, évi 20 kor. tagdíjjal beírt a községi- és körjegyzők orsz. segítő egyetbe. — A vármegyei alispánja közzétette a tñhén- és juhtejből készült sajt forgalombahozataláról kiadott rendeletnek módosítását. Ugyancsak az alispán körrendeletben utasítja az előjárásokat a tűzrendészeti ovintézkedések megtételére. Így köti lelkünkre az elmézés zavartalanágát biztosító új termék védelmét. — Az alispán közzéteszi, hogy a hadművelési és hadtáp-területről október 1-ig holtestet exhumálni s szállítani nem szabad.

— **A Balatonszabadi hadiársvház.** A Balatonszabadi épült Zsófia-hadiársvház tényleges elfoglalása a múlt szerdán történt. Az épület 200—220 árva befogadására készült. A tényleges elfoglalást megelőzően már, a múlt vasárnap áldotta meg az egyházhatóság megbízásából Zárjeczky Viktor esp. plébános az ársvházban felállított kápolnát és az egész épületet. Az összes épületek ünnepélyes átvétele és felavatása a jövő hónapban lesz. Ha egyéb körülmények nem akadályozzák, előreláthatólag sz. István napján. Az ünnepi avató beszédet Szurmay Sándor honvédelmi miniszter tartja.

— **Jegyzőválasztás.** A litéri körjegyzői állásra három pályázat érkezett be. Az első később visszavonta pályázatát, a második elkésett, így tehát egyetlen egy kérvény jöhet tekintetbe. A választás f. hó 23-án lesz. A jelekből arra lehet következtetni, hogy Luka Józsefet egyhangulag megválasztják.

— **A mezőföldi termés.** Ebben a szomorú háborús világban örülünk, ha jó híreket hallunk. Akár a harctér, akár az élelmezés körül történik, mindig jól esik. Mi is készséggel adjuk közre csütörtöki észlelésünket. Mezőföldi emberrel érintkezvén, kérdésközdünk a cséplési eredményekről. A felelet megpő volt. Mezőföldön a rozs és buza jól fizet. Tizennégy kevés csomót kötnek azon a vidéken s egy ilyen csomó átlagos hozama 38—40 kiló, ami jó eredménynek mondható. A minőség elsőrendű. Az árpatermés a rövid szár miatt nem sok jóval biztatott s most a cséplésnél figyelemre méltó eredményt mutatkozott. Egy kis-csomó 40—45 kiló szemet hozott. A zab aratása most folyik. A legutóbbi jó esők után a kukorica szép reményekre jogosít.

— **Történelmi képek.** Az iskolai történelmi képeket előkészítőbizottság elnöksége értesítette a kir. tanfelügyelőséget, hogy a történelmi képekből az összes polgári fiú és leányiskolának fog küldeni, tekintet nélkül azok jellegére.

— **Intézetek felmentése.** A vallás- és közokt. miniszter leirt a kir. tanfelügyelőséghez, hogy tegyen felterjesztést a katonaság által lefoglalt vármegyei iskolák felmentése ügyében. A kir. tanfelügyelő viszont felhívta az érdekelte iskolák hatóságait, hogy ide vonatkozó jelentéseiket sürgősen küldjék be a kir. tanfelügyelőséghez.

— **Kristályzóda és egyéb bejelentése.** A polgármesteri hivatalról a következő hírt kaptuk: „A m. kir. minisztérium az ammoniak-szóda és a marónátron forgalmát szabályozta és az egy mmázsanál nagyobb készletek bejelentését elrendelte. Együttal megállapította ezen anyagok

maximális árait. Ezen intézkedést azzal hozzuk köztudomásra, hogy a rendelet közelebbi határozmányai a hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatalban megtekinthetők.

— **A borju- és marhahús legmagasabb ára.** Dr. Komjáthy László polgármester a kivételes törvények végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek alapján Veszprém város területén a borju- és marhahús legmagasabb eladási árát a következőkben állapította meg: Kilogrammonként: borjuhus eleje 6 K, hátulja 4 K, marhahús leves- és sütni való 7 K, pörköltnek való marhahús 6 korona. Aki ezen hatóságilag megállapított árnál magasabb áron ad el vagy vesz, törvényes büntetés alá kerül. Ezen legmagasabb árak 1917. évi július hó 22-én lépnek életbe.

— **Mikor lehet gabonát vásárolni?** Ez a kérdés foglalkoztatja most a kedélyeket. A gabona legtöbb helyen learatva, cséplésre vár, az augusztus is közeledik, iparkodik mindenki gabonaszükségletét biztosítani. A gabona lefoglalásáról a hivatalos intézkedés megtörtént már. A lefoglalt gabonamennyiség igénybevételéről, forgalombahozataláról ellenben még semmi intézkedés nem történt. A hivatalos módzatok közzétételét a közeli napokra várják. Ezideig úgy áll a dolog, hogy a termelőtől közvetlenül vásárolni nem lehet. Veszprémi gazdasági körökben valószínűnek tartják, hogy egy időre mégis megengedik magánháztartásoknak a házi szükséglet közvetlen beszerzését. Erre azonban hivatalos értesülés nincs.

— **Beszerezési átalány.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése alapján mindazok az okleveles helyettes tanítók, akik egész tanéven át tanítottak, 500 koronás beszerzési átalányt kapnak. A hasonló megbízatású ovónökök ugyanilyen címen 300 koronát utaltak ki. Az ezekre vonatkozó felterjesztést most állítják össze a kir. tanfelügyelőség.

— **Takarékoskodás a szalmával.** Egyik másik helyen az a szokás, hogy cséplések alkalmával szalmával fűtik a cséplőgépet. A földmívelésiügyi miniszter úgy intézkedett, hogy a hatóságok ezt a szokást, tekintettel a takarmányhiányra, a rendelkezéseikre álló minden eszközzel akadályozzák meg.

— **Az állam küld tanítókat.** A vallás- és közoktatásügyi kormány az iskoláig nagy horderejű tekintettel, hajlandó mindazokra a helyekre az állam költségére kisegítő tanítókat küldeni, ahol tanító hiányában a gyermekek iskoláztatása nem volt megvalósítható. Ezért a kir. tanfelügyelőség útján jelentésekre szólítja fel az érdekelte iskolákat. Mindazok az iskolai hatóságok, ahol tanítás a múlt tanévben nem volt, a saját jól felfogott érdekében helyesen járhatnak el, ha a miniszter szándéka szerint jelentéseiket minél előbb és minél pontosabban körülírva a kir. tanfelügyelőséghez betértesztik.

— **Műkedvelői előadás Balatonarácson.** A múlt vasárnap Balatonarácson a népházban műkedvelői előadást tartottak a háboruban elesett hősök síremlékének javára. A kabarét az arácsi ref. lelkész és a csopaki jegyző rendezték sok gondossággal. — Szerepet vállaltak az előadásokban Tanczer Józsefné, Laib Józsa és Mariska, Szűcs Bözsi és Sándor és a kövendi rektor. Az előadás a szórakozás mellett szép anyagi haszonnal is járt.

— **Sok a panasz a mezei és kerti természetiek elutalajdonítása, magyarul: a szántóföldek és kertekben történt gyakori lopások miatt.** Serdületlen toru, felügyelet hiányában állandóan csavargó fiúk és leánykák a learatott gabonaföldeken és kertek körül csatangolnak és amihez hozzáférnek meglopják. Éjjelenként pedig felváltják őket a lopásban a kevésbé félték felnőttek, kik közül a rendőrség több egyént el is fogott. Ugy értesítünk, hogy a hatóság megtette a szükséges óvintézkedéseket. Itt csak arra hívjuk fel városunk lakóinak figyelmét, hogy amennyiben a szőlők nem ellenőrzik a gyermekek garázdálkodását, nemcsak közreműködnek büntetendő cselekményhez, hanem még a közlelmezést nehezítik. Ezek a gyermekek ugyanis nemcsak az élet fenntartásához szükséges táplálékot viszik el, de pl. gyökereztől kihúzzák a fejletlen babot, burgonyát. Ez által pedig most nemcsak a termelő, hanem a vevőközönség is szenved. A hatóság munkáját mozdítsa elő kiki a gyermekek fokozottabb ellenőrzésével.

— **Több modorosságot a piacon!** Az új budapesti rendőrfőkapitány hivatalbalépése után hamarosan felhívta a rendőrséget, ügyeljenek arra, hogy a vásárcsarnokokban az árusítás alkalmával

a lakosságot ingerlő darabosság elő ne forduljon. E tekintetben a veszprémi piacon is volna kívánni való. Mi magunk is észleltük az árusítók gorbombakodásait a vevőkkel szemben. Ismerve rendőrkapitányunk ügybuzgalmát és jóakarátát a publikum iránt, arra kérünk hivatalos közegét ebben a tekintetben is irányítsa, hogy az élelmezés kérdése miatt különben is ideges városi lakosságot a piaci izléstelenségek még jobban ne keserítsék.

— **Magánépítkezéseknél dolgozó iparosok összefirása.** A hadviselés érdekében elkerülhetetlen és sürgős építkezések nagyszámu építőiparos igénybevételét teszik szükségessé. Ennek természetes következménye az lesz, hogy a nem halaszthatatlanul sürgős köz- és magánépítkezéseket időlegesen be kell szüntetni. Evégből a folyamatban levő köz- és magánépítkezésekről és ezek terjedelméről a városok polgármestereinek és a vármegyei alispánoknak a belügyminiszterhez az adatokat sürgősen fel kell terjeszteniük. Ezen intézkedés szerinti iparosaink, akiknek oly kevés volt a munkalkalmuk, állandó alkalmaztatást nyernek.

— **Cséplési eredmények bejelentési kötelezettsége.** A kicséplelt gabonafélék mennyiségének bejelentésére vonatkozólag az országos közlelmezési hivatal a következőképpen rendelkezett: Minden cséplőgép tulajdonosa vagy bérelője, illetve a cséplőgépek kezelői cséplési könyveket kötelesek vezetni. A hetenkint kicséplelt gabonafélék mennyiségéről ezen könyvek alapján külön bejelentőlapokon be kell jelenteni a cséplőgépnek egy-egy heti munkateljesítményét. A bejelentés a városok vagy községek előjáróságánál történik minden vasárnap. Azok, akik saját terményeiket járgányos cséplőgépeken vagy kézi csépléssel végzik, szintén kötelesek hetenkint bejelentőlapokat vezetni és ezt minden hét vasárnapján beszoolgáltatni. Ez utóbbiak azonban cséplési könyvet nem tartoznak vezetni, csupán a bejelentőlapokat kell kitölteniük. A cséplési könyvek és bejelentőlapok a legközelebbi napokban kiosztásra kerülnek. A már előzőleg kicséplelt gabona mennyiségét a cséplési könyvecskének vagy bejelentőlapoknak kiosztását követő vasárnapon egy összegben kell bejelenteni.

— **Vásári alkalmak korlátozása a háboru alatt.** Vásárárthelyezések és pótvásárok engedélyezése községekben az alispán, rend. tan. városokban a tanács hatáskörébe tartozván, a m. kir. belügyminiszter ez ügyben korlátozó rendeletet intézett a vármegye alispánjához és a város polgármesteréhez, melyben rendeli, hogy az ily engedélyeket ezentul csak kivételesen és csak közszükséglet által indokolt esetekben szabad teljesíteni.

— **A postacsomagokban helyezzzük el a címek másolatát.** Sok panasz van abból kifolyólag, hogy a feladók a postára adott csomagok címlapját oly lazán ragasztják a csomagokra, hogy utközben leesik róla és a csomagot a posta nem kézbesítheti. Ezért a kereskedelmi miniszter hirdetményt tett közzé, melyben felhívja a közönséget, hogy a postacsomagokat annak rendje szerint lássa el címmel és amellet a cím másolatát helyezze el a csomagban, mivel csak így van afelől biztosítva, hogy a csomagja tényleg eljut a címzett kezéhez.

— **Suly László biztosítási és bankirodája Veszprém, Szabadi-utca 3.** Elfogad az Első Magyar Általános Biztosító Társaság főképviselőében élet-, baleset-, járadék-, tűz-, jég- és szavatossági biztosításokat. Takarékpénztári, gyáripari és egyéb részvénytársasági valamint vállalati részvényeket, értéks dílmapapírokat, hadikölcsönkönyveket saját számárára vásárol és forgalmi áron elad. Osztálysorsjegy elad.

— **Az ajtóveretek ára.** A honvédelmi miniszter rendelete a hadicélokra igénybevett azokért az ajtóveretekért, melyeket birtokosuk maga szerel le és helyettük a kicséreléssel megbízott községekől a pótvéreteket nem veszi át, kilogrammonként 4 korona térítési összeget állapított meg. Ebbe az összegbe a veretek van alkatreseinek értéke is be van számítva.

— **A „Vasárnapi Újság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg.** A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 5 korona, — a Világörönlával együtt 6 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára félre 2 korona 40 fillér.

Használjunk hadisegély bélyeget!

A fém tárgyak újabb rekvirálása.

A m. kir. honvédelmi miniszter f. évi június hó 25-én kelt rendelete alapján hadicélokra igénybevetettek jelentett ki bizonyos fém tárgyakat. Ezeket minden tulajdonosnak, akinek ilyen tárgyak birtokában, illetőleg őrzetében vannak, a fémátvételi bizottságnak be kell szolgáltatni.

Ezek a tárgyak a következők:

A) Egészén vagy tulnyomó részben rézből, vagy rézötvözetből álló tárgyak:

1. Mindenféle fogantyú-védő-, szőnyeg- és függönyrud, törülközőtartó, disztó és egyéb rud és cső ugyanilyen fém anyagból készült tartóival, megerősítő alkatrészeivel és gyűrűvel együtt, továbbá mindenféle fogantyú.

2. A sarokszegély, lábazati és egyéb védőlemezek, fűzők és burkolatok, ideértve a fűtőtestek burkolatait is.

3. Név, reklám és tájékoztató táblák (péld. emeletjelzések), függő cégerek és cégtáblák, jelvények, címerek, 3 cm-térnél magasabb fém betűk és számok, 10 grammnál súlyosabb kulcs és egyéb számlapok (péld. ajtószámlapok).

4. Disztimények és megerősítő eszközök, úgy mint golyók, gombok, láncok, fűzőgyűrűk, pálcák, lécek stb.

5. Rácsok, úgy mint védhárítókeret és diszracsok.

6. Kályhaelőtétek.

7. Harangok, amelyeknek legnagyobb külső átmérője 25 cm.-nél kisebb, továbbá csengők és gombok.

8. Egyszerű dohányzó- és írókészletek, valamint egyszerűbb disztárgyak.

9. Virágcsereptartók.

10. Horgok, ruhaállványok és ruhafogasok, kalap-, bot- és ernyőtartók.

A jelen rendeleten alapuló igénybevétel nem terjed ki az 1—5. pont alatt felsorolt azokra a tárgyakra, melyek butoroknak, világítótesteknek, vagy kis használati tárgyakként, avagy emléktábláknak, szobroknak és sirmélekeknek alkotórészei és tartozékai.

B) Nikkelből, vagy nikkellel lemezzel vaslemezről, ugyancsak alumíniumból készült mindenféle háztartási, főző- és konyhakészlet, tála- és asztali készlet, beleértve az evőeszközöket is, továbbá kádak és tálak, ideértve a szerelvényes árukat is, a villanyos és főzőkészülékek kivételével.

A nikkellel lemezzel tárgyakra a jelen rendeleten alapuló igénybevétel csak abban az esetben terjed ki, ha azok nikkeltartalma a teljes súlynak 10 százaléka, vagy annál nagyobb.

Az 1915. évi szeptember hó 25-én 13462. eln. 20/b. sz. a. kelt honvédelmi miniszteri rendelet 2. §. 1. pontjában említett iparűzők és kereskedők kötelesek az idézett rendelettel hadicélokra igénybevetett fém tárgyaiknak azt a részét is az alábbi rendelkezések szerint szintén beszoolgáltatni, amelynek beszoolgáltatására eddig még nem köteleztettek.

A beszoolgáltatási kötelezettség kiterjed azokra a nikkellel készült háztartási cikkekre is, amelyek az 1915. évi szept. hó 25-én kelt 13462. eln. 20/b., 1916. évi június hó 16-án kelt 11057. eln. 20/b. számú rendeletek alapján elrendelt beszoállítás alkalmából birtokosaiknál meghagytak.

Nem esnek a jelen rendeleten alapuló igénybevétel alá:

1. a rézzel és sárgarézzel csupán bevont, valamint a nikkelezett;

2. a rézzel és rézötvözetekkel vékonyan lemezzel;

3. a rézből és rézötvözetekből készült, kézzel domborított, vésett, cizellált, guillichirozott, maratott és égetett tárgyak.

Azok a tárgyak, melyek valamely gyári üzem gépi berendezésének alkotórészei vagy tartozékai, nem esnek a jelen rendeleten alapuló igénybevétel alá.

Az állam és állami intézmények birtokában lévő tárgyakra külön intézkedés történik.

Az igénybe vett tárgyakat a magyar szent korona országainak fémközpontja r. t. és az általa ezen tárgyak vásárlásával megbízottak részére szabadkézben el lehet adni.

A jelen rendelettel igénybevetett tárgyak beszoállítására vonatkozó részletes rendelkezéseket

községenként az ott szokásos módon fogják közvételni.

A jelen rendelettel igénybevetett oly tárgyakat, melyeknek eltávolítása a személybiztonságot veszélyeztetné (péld. lépcsőházak vagy személyfelvonók védőkorlátai), csak akkor kell leszerelni, amikor a szükséges pótlás már megtörténhet.

Nélkülözhetetlenség címén csupán nikkellel edények és alumíniumból készült háztartási cikkek menthetők fel a beszoolgáltatási kötelezettség alól, de az ilyen nélkülözhetetlen tárgyak birtokosa is köteles azokat a lehetőséghez képest még a beszoállítás határidő előtt más anyagokból készült tárgyakkal pótolni.

Azoknak a tárgyaknak beszoolgáltatása, vagy a beszoolgáltatási kötelezettség alól való felmentése felől, amelyek nélkülözhetetlenségük miatt nem szállítottak be, az átvételi bizottság dönt. Az átvételi bizottság e tárgyak későbbi beszoállítására szükség esetén póthatáridőt tűz ki.

Oly tárgyak beszoállítására, amelyek a személybiztonság veszélyeztetése nélkül el nem távolíthatók, de amelyek pótlása azok birtokosának módjában áll, az átvételi bizottság megfelelő határidőt tűz ki.

Aki a jelen rendelettel igénybevetett tárgyakat eltitkolja azokat a kitűzendő határidőn belül be nem szállítja, illetőleg az átvételi bizottság számára az előírt módon készen nem tartja, e rendelet és az ennek alapján kibocsátandó hatósági intézkedések egyéb rendelkezéseit megszegi az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekőbb specialitásait. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22
Foghuzás • Műfogak • Fogtömés

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Bodó József uradalmi intéző és Mareczki Gizella fia József r. kath. — Pap Lajos cipészsegéd és Szediák Mária leánya Veronika Terézia r. kath. — Simonek Anna házicselede leánya Mária r. kath. — Tóth József fogházor és Fuchs Mária fia András Endre r. kath. — Vörös Zsigmond fodrászsegéd és Szácsi Erzsébet leánya Erzsébet r. kath.

Halálozás.

Fülöp László hősi halált halt katona r. kath. 19 éves. — Tóth István Mátyás 17 hónapos, r. k. — Özv. Máté Károlyné Horváth Borbála napzámosnő r. kath. 52 éves. — Hantó Jenő ref. 20 hónapos. — Szukob Katalin r. kath. 7 hónapos. — Spandl Matild r. kath. 15 éves. — Rohács Jolán Terézia r. kath. 20 hónapos. — Dereskei Kálmán földbirtokos ref. 70 éves. — Csetényi József szegényházi tag r. kath. 44 éves.

Házasság.

A elmúlt héten nem kötötték.

APRÓHIRDETÉSEK.

BORELADÁS. 30—40 hektoliter balatonmelléki ó-bor eladó. Cim megtudható e lap kiadóhivatalában.

Dadát keresek 15 hónapos fiam mellé július hó 25-től augusztus hó 31-ig. Cim: Kompolthy Jóbna Balatonalmády.

Veszünk legmagasabb áron tisztán kezelt

akácmézot, lépesmézot, sárgaviaszt

Polácsék Fülöp és Fia

Nyirbátor.

Eladó ház, mely áll két 3 szobás lakásból, nagy udvar, kert és mellékhelyiségekből. — Bővebbet a tulajdonosnál Annátér 4. szám.

Házeladás.

Veszprémbe a belvárosban egy nagyobb emeletes ház eladó.

Veszprémbe a Jeruzsálem-hegyen, a Báthory-utcában, a volt Holles-féle telken 2 kétszobás ház és 1 házhely eladó.

Bővebb felvilágosítás — szíveségből — nyerhető Veszprém, Szabadi-utca 3. sz. Biztosítási iroda.

Porszenet ipari célokra,

Mész hulladékot

mezőgazdasági célokra ajánl:

Bergstein Pál

köszén-, tűzifa- és terménykereskedő Szombathely.

BUTOR,

zongora, szőnyeg és egyéb berendezés megvételre kerestetik. Cim a kiadóban.

Eladó ház.

Veszprémbe, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 félszer és 2 udvar. — Az utcafelől lakás bonthelyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ügyezett lakó tulajdonosnál.

Az ajkai bányagondnokság

munkásélelmetára részére nagyobb mennyiségű

élelmiszereket

őhajt beszerezni. Különösen zsir- és szalonnaműveket, hüvelyeseket (babot, borsót, lencsét stb.) és főzelékféléket, valamint minden tömegélelmezésre alkalmas élelmiszert, akár kisebb, akár nagyobb tételekben. Hatóságilag lefoglalt élelmiszerek feloldását és a szükséges szállítási igazolványokat kieszközli, az élelmiszerek elszállításáról esetleg maga is gondoskodik. Ajánlatok alábbi címre intézendők:

Bányagondnokság

AJKACSINGERVÖLGY (Veszprém megye).

Veszek:

mézet, sárga-
viaszt, törkölyt,
füstölt sonkát és
szalonnát, man-
dulát. ~ Aján-
latokat kér:

SZEMEREY J.
Veszprém.

NÉMETH KÁROLY

polgári és egyenruhaszabó
a Korona-szálló átellenében.

Elfogadok a szakmamba
vágó mindenféle munkát,
igazításokat és felvasa-
lásokat. Viselt ruhákat
becserélek és azokat ki-
javitva, szegényebb sor-
suaknak eladom.

Bakos Kálmán

csemege-, fűszer-, bor- és gyarmatáru-
kereskedő, ásványvíz nagy raktára

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sörgöny Bakos kereskedő Veszprém.

Nagy választék

hazai és különleges
Borokban, Pezsgők,
Likőrök, Cognac,
Puncs stb.

Hentesáruk, Sajtok

Friss és Délgyümölcsök,
Befőttek, Gyümölcsíz

Konzervek

Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadak

Vidéki rendelések azonnal el lesznek intézve

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
leggyorsabbtól a legdiszesebb kiví-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Alapíttatott 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart

a legegyszerűbbtől a legfinomabb
kivitelig minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

ugymint: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, körle-
velek, hirdetésmények, salragaszok, évi
jelentések, mérlegek, kimutatások,
gyászlapok, rovatolt táblázatok, név-
jegyek, meghívók, eljegyzési és ca-
ketési tudósítások, azamiák, címkek,
stb. stb., jutányos árakon számítva.

plébánia-hivatalok és lakók részére
szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek totazón szerint fűzve vagy
bekötve szállíthatnak. Hivatalos le-
velepapírok és borítékok, okmánybori-
tékok mindenféle alakban és színben.
Egy és négyvonalas cimos vizsgál-
pok, totazónszerinti menayi-égek. —
Kaphatók a legjobb minőségű fehér
íródal, ugyancsak fogalmazópapírok.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek

Telefon 61

Veszprém

Telefon 61